

ת"פ 39615/11/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בפתח תקווה
ת"פ 39615-11-18 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני בעניין: כבוד השופט דרור קלייטמן
מדינת ישראל
באמצעות ב"כ עו"ד מאיה אשכנזי - לשכת
תביעות פתח תקווה

המאשימה

נגד
פלוני
באמצעות ב"כ עו"ד עידו רז

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע, בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
2. בהתאם למתואר בכתב האישום, בתאריך 9.11.18, על רקע ויכוח עם אשתו ואם ששת ילדיו, אשר הייתה באותה עת בחודש הרביעי להריונה. קילל הנאשם את אשתו וכשזו ביקשה ממנו להפסיק, המשיך לקלל, ירק בפניה, דחף אותה לעבר הקיר, כאשר היא מנסה להגן על עצמה ומכה בפניו. אז, תפס הנאשם בסנטרה, השליך אותה על המיטה והכה בגבה. כאשר ניסתה להתקשר למשטרה, חנק אותה בצווארה והפיל אותה לרצפה. כתוצאה מכך, נגרמו לאשתו שטפי דם נרחבים בידה ובגבה.
3. בדיון שהתקיים בפני כב' השופטת דניאלי בתאריך 8.7.19, הוסכם על ידי הצדדים כי בעניינו של הנאשם יתקבל תסקיר שירות מבחן. אשר, על פי בקשת ההגנה, יבחן את ביטול הרשעת הנאשם. לא הושגו הסכמות לעניין העונש בין הצדדים.

תסקיר שירות המבחן

עמוד 1

4. בתסקיר שהתקבל, מתאר שירות המבחן כי מדובר בנאשם בן 37, אב לשבעה ילדים, המצוי בהרחקה מביתו בשעות הלילה ועובד כ..... מטעם חברה לשיווק מזון. לנאשם אין הרשעות קודמות.

5. שירות המבחן מתאר כי במסגרת הליך המעצר שולב הנאשם בהליך טיפולי בבית נועם בפתח תקווה, למשך חצי שנה. ממטפלו נמסר כי הנאשם התמיד בהגעה ועמד בכללי המסגרת. הנאשם היווה דמות משמעותית בקבוצות הטיפול ולקח חלק פעיל גם בהליך הפרטני. דווח כי במהלך הטיפול בלטו עמדות נוקשות סביב תפקידים בזוגיות ותפיסת תפקודו כאב. אולם לקראת סיום הטיפול, החל לבטא רצונו לבחון מחדש את תפיסותיו לצורך שיקום הקשר הזוגי. הנאשם נטל אחריות על מעשיו והביע חרטה. לדבריו, הטיפול סייע בהפנמת חומרת התנהגותו והצורך בעריכת שינוי בהתנהלותו ובדפוסיו. הוא ביטא רצון להמשיך ולהיעזר בגורמים הטיפוליים. גילה אמפתיה לאשתו והכרה בפגיעה בה. הוא הציג בפני שירות המבחן אישור ממעסיקו כי בתפקידו הוא עובד מול גורמי משרדי ממשלה שונים ובכללם המשרד לביטחון פנים ומשטרת ישראל וכי עבודתו מחייבת היעדר עבר פלילי ובמידה ויורשע בדיון, לא יוכל להמשיך בתפקידו. עוד נמסר כי הנאשם שולב בקבוצת בוגרי טיפול במרכז בית נועם ובמקביל הופנה למרכז למניעת אלימות במשפחה בראש העין. נמסר מגורמי הטיפול כי הנאשם הקפיד להגיע ולשתף פעולה בכל המפגשים גם בקבוצה זו ולהתרשמותם ניכר כי עבר הליך משמעותי.

6. שירות המבחן שוחח אף עם אשתו, אשר תיארה באופן דומה את היכרותם ואת מערכת היחסים ביניהם. היא תיארה את הנאשם כאדם חרוץ ואחראי, אך נוקשה ומתקשה לבטא חום ורגישות ונעדר יכולת למלא את צרכיהם הרגשיים של ילדיו. היא מסרה כי לפני תשע שנים היה אירוע אלימות של הנאשם כלפיה, בעקבותיו היא הזמינה משטרה. בעקבות זאת חל שינוי ביחסו, אולם בהמשך חזר לנהוג כלפיה באלימות. לאחר האירוע המתואר בכתב האישום, שקלה להתגרש מהנאשם והחלה לפעול בנושא, אולם עם התקדמות ההליך הטיפולי, חשה כי חל בנאשם שינוי כנה וכי הוא עבר הליך משמעותי שבא לידי ביטוי במעורבותו בקשר עם הילדים, באחריות הכלכלית בה הוא נושא וביכולתו להתמודד עם העומסים בהם הוא מצוי. היא חשה כי הם בשלים לחזרתו לבית והביעה רצונה בהמשך הליך טיפולי משותף.

7. שירות המבחן התרשם כי המשך טיפול בנאשם יהווה גורם ממתן ומפחית סיכוי להישנות עבירות דומות. הערכת שירות המבחן היא כי יש בענישה טיפולית שיקומית על מנת להפחית את הסיכון להישנות עבירות דומות ולהגביר את סיכויי השיקום. הם רואים חשיבות להעדפת הפן השיקומי על מנת שלא לפגוע בתהליך השיקום והשינוי בו מצוי הנאשם. המלצת שירות המבחן היא על הטלת צו מבחן לשנה ללא ענישה קונקרטיית.

8. כמו כן, ממליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו של הנאשם לנוכח העובדה כי תפקודו התעסוקתי של הנאשם מהווה נדבך מרכזי בחייו ובתפיסת הערך העצמי שלו והרשעתו עלולה להביא לידי פגיעה בהעסקתו בתפקידו.

טיעוני הצדדים

9. ב"כ המאשימה, עו"ד ליאל אהרוני, טענה כי הנאשם פגע בזכותה של המתלוננת להיות בטוחה ומוגנת בביתה ובזכותה לשלמות גופה. היא סבורה כי מדובר בפגיעה ברף גבוה לנוכח התקיפה המתמשכת, היקף החבלות והיותה של המתלוננת בהריון. עוד היא הדגישה כי מלבד הנזק שנגרם למתלוננת, יש לתת משקל לנזק הפוטנציאלי שעלול היה להיות קטלני כלפי העובר. היא עתרה למתחם ענישה הנע בין 10-20 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. במסגרת המתחם, היא סבורה כי יש לשקול את הודאת הנאשם וחיסכון בזמן שיפוטי וכן את העובדה שאין לחובתו הרשעות קודמות וכן את התסקיר החיובי. היא סבורה כי יש בנתונים אלו, על מנת להביא לסטייה מהמתחם, אך זאת רק לכדי שיוטל על הנאשם עונש מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות. היא טענה שהמלצת שירות המבחן סוטה בצורה מופרזת ממתחמי הענישה ואין לאמצה. היא אף הפנתה לפסיקה בנושא. בכל הנוגע לפגיעה בעתידו של הנאשם, היא טענה כי המכתב שהוגש על ידי מעסיקו של הנאשם, אין בו די על מנת לבסס פגיעה שמצדיקה אי הרשעה, מאחר והמעסיק יוכל לבחון תפקידים אחרים בחברה בהם ניתן יהיה לשלב את הנאשם. היא הדגישה כי מדובר בעבירה המהווה "מכת מדינה" ועל כן לא ראוי לסיים את ההליך בעניינו של הנאשם באי הרשעה. הוגשו תמונות המתעדות את החבלות בגופה של המתלוננת (ת/1).

10. ב"כ הנאשם, עו"ד עידו רז, הגיש מכתב מטעם מעסיקו של הנאשם (נ/1) והדגיש כבר בתחילת דבריו שהמאשימה מסכימה, לנוכח התסקיר החיובי, כי ניתן לסטות ממתחמי הענישה ולכן הוא אינו מבין את עמדת המאשימה למאסר בעבודות שירות, כאשר שירות המבחן קובע שעונש שכזה יפגע בשיקומו של הנאשם. הוא הזכיר כי מדובר בנאשם המפרנס שבעה ילדים ולכן שאלת פרנסתו היא מהותית. הוא הצביע על כך ששירות המבחן סבור שהתפקוד התעסוקתי של הנאשם מהווה נדבך חשוב בהליך הטיפולי. הוא הצביע על כך שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה וכי התקבל תסקיר אחד ובו המלצה חיובית. הנאשם עזב את הבית עוד טרם הוגש נגדו כתב אישום, מה שמצביע על רצונו האמיתי בשינוי באורחות חייו. הוא עבר תהליך טיפולי משמעותי ביותר בבית נועם. הוא סבור כי אין צורך לטעון למתחמי ענישה, מאחר והמאשימה עצמה מסכימה כי יש לסטות מהם. הוא הפנה לפסיקה בה נקבע כי נאשמים לא יורשעו בעבירות דומות. הוא הדגיש את הפגיעה הממשית שתיגרם לנאשם באם יורשע.

11. בפני בית המשפט העידה אשתו של הנאשם, המתלוננת בתיק, אשר תיארה את היחסים בינה לבין הנאשם וסיפרה כי פנתה למשטרה ואף החלה בהליכי גירושין בעקבות האירוע המתואר בכתב האישום. היא תיארה את ההליך הטיפולי המשמעותי אותו עבר הנאשם בבית נועם ואת השינוי שחל בו, בעקבותיו החליטה לתת לו הזדמנות נוספת ולכן גם הגיעה להעיד בבית המשפט. היא הדגישה כי ללא שינוי זה לא הייתה נותנת לו הזדמנות נוספת. הם מצויים כעת בבניה מחודשת של היחסים תוך שהיא בודקת את התנהלותו של הנאשם, שעדיין לא חזר לחיות עמם בבית. היא ביקשה מבית המשפט שלא להרשיע את הנאשם, מאחר ופגיעה בתעסוקתו, עלולה לפגוע בהליך השיקום.
12. הנאשם עצמו, אמר כי הוא לוקח אחריות על המעשים החמורים אותם ביצע וכי זה לא יחזור על עצמו. הוא אוהב את אשתו וילדיו ועבר טיפול חם ואוהב בבית נועם, טיפול שנתן לו ארגז כלים להתמודדות והוא מקווה שבית משפט יעתר לבקשתו ויאפשר לו להמשיך בתעסוקתו.

דין והכרעה

13. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) (1997), נקבע כי אי הרשעתו של נאשם תתאפשר כאשר אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. באותו פסק דין נקבעו התנאים להימנעות מהרשעה, על הנאשם להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו וכי סוג העבירה מאפשר להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים.
14. ברע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.1.14), נקבע כי המבקש לבטל את הרשעתו, נדרש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו ולבסס אותה באמצעות ראיות.
15. העבירה אותה ביצע הנאשם הינה חמורה. הנסיבות אף הן מחמירות. הנאשם, בעקבות יכוח לא מהותי, תקף באופן שגרם לחבלות ממשיות בגופה של אשתו, בעוד זו מצויה בהריון בחודש הרביעי. התקיפה התבצעה באופן מתמשך, גם כאשר המתלוננת מנסה להגן על עצמה ולהתקשר למשטרה, אך הנאשם ממשיך בשלו.
16. פסיקת בתי המשפט חזרה לא אחת על הדגשת חומרת מעשים מעין אלו, של אלימות המתבצעת בתוך ביתו של אדם וכלפי בני משפחתו. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון ברע"פ 6577-09 ניר צמח נ' מדינת ישראל (20.8.09): **"עבירות האלימות והאיומים ככלל, וכנגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצויים להיאבק בה. נכון הוא אומנם כי אין בכך כדי "להוציא" את נסיבותיו האישיות של הנאשם הקונקרטי מן המשוואה ואולם דורש הדבר**

מתן משנה תוקף לאותם אינטרסים של גמול ושל הרתעה, הן של העבריין עצמו והן של עבריינים

בכוח".

17. בעניינו של הנאשם, הוגש תסקיר שירות מבחן, המתאר הליך טיפולי משמעותי אותו עובר הנאשם. טיפול זה נמשך כבר קרוב לשנה והינו טיפול אינטנסיבי וממשי, אשר לדברי הגורמים הטיפוליים, הנאשם מתמיד בו ומשתף פעולה באופן מלא. שירות המבחן סבור כי טיפול זה יש בו בכדי להפחית משמעותית את הסיכון להישנות עבירות דומות וכי יש להעדיף את הפן השיקומי, כאשר ענישה קונקרטי עלולה לפגוע בהמשך הליך זה.

18. המתלוננת עצמה שוחחה עם שירות המבחן ותיארה את כלל נסיבות הקשר הזוגי בינה לבין הנאשם, לרבות מקרי אלימות בעבר. היא תיארה כי בעקבות ההליך הטיפולי אליו גויס הנאשם באמצעות ההליך המשפטי הנוכחי, חל בנאשם שינוי אמיתי וכנה, המתבטא בין היתר במעורבותו כעת בקשר עם הילדים ובדרך התמודדותו עם האחריות בה הוא נושא. המתלוננת לא הסתפקה בשיחתה עם שירות המבחן והתייצבה להעיד בפני בית המשפט במסגרת הדיון בו נשמעו טיעונים לעונש. בעדות זו חזרה על האמור לעיל. התרשמתי כי מדובר באישה חזקה היודעת לעמוד על שלה ומודעת לסיכויים ולסיכונים העולים מן הנאשם ומצויה יחד עמו בהליך הדרגתי של שיקום היחסים, תוך בחינתם כל העת. היא ביקשה מבית המשפט שלא להרשיע את הנאשם והתרשמתי שבקשה זו אינה אך בשל תלותה בנאשם לפרנסתה, אלא בשל אמונה בהליך הטיפולי ובחלק המשמעותי של תפקודו התעסוקתי של הנאשם בהליך זה.

19. בכל הנוגע לתנאי בדבר פגיעה ממשית בעתידו של הנאשם, השתכנעתי מהאמור במכתבו של מעסיקו כי אכן הרשעה עלולה להביא לפגיעה ממשית בפרנסתו של הנאשם ומשפחתו. המעסיק ציין את מסירותו של הנאשם לעבודתו, אולם מסר כי בשל העובדה שעבודתו של הנאשם היא מול המשרד לביטחון פנים ומשטרת ישראל, הרי שבאם יורשע, העסקתו אינה ברת ביצוע ועלולה להסב נזק לחברה. בשל כך, באם יורשע, החברה תיאלץ לפטרו ולהעסיק אחר במקומו. מעבר לכך, שירות המבחן, וכאמור, גם אשתו של הנאשם הדגישו כי פגיעה זו אינה רק נוגעת לעניין הפרנסה, אלא להליך השיקומי עצמו, מאחר ותפקודו התעסוקתי של הנאשם מהווה נדבך חשוב בהליך זה.

20. השאלה העיקרית שניצבת בפניי היא, האם סוג העבירה בה הורשע הנאשם מאפשר להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים.

21. ב"כ הנאשם הציג בפניי שורה של פסקי דין בהם, נאשמים שהורשעו בעבירות דומות לא הורשעו. למשל: עפ"ג 19569-12-15 (מחוזי מרכז) **אווסקר נ' מדינת ישראל** (20.11.16), ת"פ (שלום

קרית גת) 4641-07-18 **מדינת ישראל נ' ק'** (30.10.19), ת"פ 61173-01-16 (שלום נצרת) **מדינת ישראל נ' דודי ארד** (4.7.17), ת"פ 9334-02-17 (שלום קרית שמונה) **שלוחת תביעות מרום גליל והגולן נ' בינימין עמרם** (10.2.19).

22. צודקת ב"כ המאשימה כי מדובר בתופעה שניתן להגדירה כ"מכת מדינה" ואשר על כן בתי המשפט נדרשים לתת את חלקם במאבק במכה זו. לנוכח זאת אני סבור כי רק במקרים יוצאי דופן ניתן שלא להרשיע נאשם המורשע בעבירה מעין זו.

23. על בית משפט בבואו לגזור דינו של נאשם, מחויב לבחון כל מקרה בהתאם לנסיבותיו הספציפיות. בעניינו של הנאשם שבפניי, שהינו חסר כל עבר פלילי שלקח אחריות מלאה על מעשיו וכבר טרם הגשת כתב האישום ועל פי דרישת אשתו, עזב את הבית, אליו לא חזר באופן מלא עד עתה. ניתן ללמוד מתסקיר שירות המבחן ומדברי אשתו, המתלוננת, כי ההליך המשפטי עצמו היווה גורם משמעותי שהביא להליך טיפולי אינטנסיבי של הנאשם, בעקבותיו מתרשמים הן הגורמים המקצועיים והן אשתו כי חל שינוי ממשי בהתנהלותו. במצב דברים זה, עצם קיומו של ההליך המשפטי היווה את מתן חלקו של בית המשפט במאבק. הרשעתו של הנאשם עתה על ידי בית המשפט, עלולה להביא לפגיעה בהליך השיקומי ובמשפחתו של הנאשם.

24. התרשמותי מהמתלוננת ומדרך התמודדותה עם האירוע, הן באמצעות שירות המבחן והן באופן ישיר כשהעידה בפניי, הביאה אותי למסקנה כי אכן מדובר בהליך טיפולי המניב תוצאות וכי הוא אכן עלול להיפגע מהרשעת הנאשם. לכן ניתן לכלול מקרה זה כאחד מאותם מקרים יוצאי דופן בהם לא יורשע נאשם, למרות שהודה בביצוע עבירה מעין זו.

25. למרות האמור לעיל ובניגוד להמלצת שירות המבחן, אני סבור כי ניתן לסיים הליך זה ללא כל ענישה קונקרטית. אשר על כן יתבקש שירות המבחן לגבש לנאשם תכנית של"צ.

26. לנוכח המפורט לעיל, אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם.

27. מוטל בזאת על הנאשם צו מבחן למשך שנה, הובהר לנאשם כי עליו למלא אחר הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה זאת ניתן יהיה להפקיע את הצו ולהטיל עליו ענישה חילופית.

28. כמו כן, מוטל על הנאשם צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 150 שעות בהתאם לתכנית שתוגש לאישורו של בית המשפט בתוך 30 יום. הובהר לנאשם כי באם לא יעמוד בדרישות הצו, יוכל בית המשפט לדון בעניינו מחדש ואף להרשיעו ולהטיל עליו עונשים אחרים.

הנאשם הביע הסכמתו והבנתו לתנאי צו המבחן וצו השל"צ.

גזר הדין יועבר לידי שירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי - מרכז בתוך 45 יום.

הפקדה המצויה בתיק המ"ת תושב לנאשם.

בכל הנוגע לדרכונו של הנאשם יושב לו בתאריך 22.12.2019, אלא אם כן תעתור המאשימה בעניין.

ניתן היום, י"א כסלו תש"פ, 09 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.